ИДЕЈНО РЈЕШЕЊЕ

ОБНОВЕ ЦРКВЕ СВЕТОГ НИКОЛЕ

у Томиславграду

Мостар, август 2018. г.

Аутори :

- **Мр Драгомир Брњош, д.и.г.**
- **Чедомир Маврак, д.и.г.**

ИСТОРИЈАТ ЦРКВА СВЕТОГА НИКОЛЕ [1]

Према Љетопису Добробосанске епархије са сједиштем у Сарајеву, прва хришћанска богомоља подигнута на Дувањском пољу у вријеме турске владавине била је православна Црква Светога Николе, коју су дувањски Срби изградили у Дувну 1864. године. Архивска грађа која би посвједочила о томе како је саграђена дувањска православна црква уништена је током Другог свјетског рата.
Црква је подигнута у најљепшем дијелу града, на његовој западној страни. Поред цркве, усред порте, налазило се врело, које је приликом вршења дренаже терена пресушило. Дувањска православна црква је једнобродна грађевина зидана од тесаног камена, правоугаоног је облика димензија.....Личила је на херцеговачке и далматинске православне цркве грађене у том времену. Претходно је имала мали камени звоник „на преслицу“, који се уздизао на прочељу. Поред цркве био је дрвени звоник са звоном, а подигнут је и парохијски дом, са приземљем и спратом који је као и црква био покривен шиндром. Порта цркве била је ограђена каменим зидом, што свједочи једна њена стара фотографија и разгледница.

Слика и разгледница цркве Св. Николе из XIX вијека

Црква и парохијска кућа преуређиване су послије Првог свјетског рата, а и шездесетих година двадесетога вијека. Дрвени кров цркве замијењен је лименим. Приликом реконструкције која је обављена шездесетих година двадесетога вијека срушена је дрвени звоник, а уз црква је избетониран и омалтерисан звоник (1968. године). Црква је демолирана током Другог свјетског рата и уништена је сва архива и матичне књиге, али није спаљена. У последњем, рату 1992–1995. дувањска црква је скрнављена, али ни она ни парохијски дом нису срушени. Камени зидови парохијског дома, озидани каменом са кречним малтером претили су да се уруше, па је по одлуци црквених власти Захумско–херцеговачке епархије ово здање срушено 2014. године, а планирано је да се гради ново.

[1] *(preuzeto iz knjige Каран, М. (2016) : „ Срби Дувна: живот и страдања “, s.185-190.)*

Црква је саграђена на катастарској парцели број 1362, КО Томиславград, површине 2.105 м^2, у власништву Српскоправославне црквене општине Томиславград, са дијелом 1/1.

Слике цркве Св. Николе у Дувну, са западне и источне стране – постојеће стање

ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАКА

Предложити ријешење санације фасада и реконструкцију крова цркве Св. Николе у Томиславграду, са исказаним предмјером и предрачуном радова.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ИДЕЈНОГ РЈЕШЕЊА

Идејним ријешењем предвиђено је да се у највећој мјери сачува постојећи изглед објекта уз минималне измјене на звонику. Извођења радова предвиђено је у четири фазе, и то:

I. Санација камених зидова фасаде цркве;
II. Израда новог кровног покривача цркве и звоника
III. Санацији фасаде звоника;
IV. Остали радови

I фаза - Санација камених зидова фасаде цркве

У овој фази извршила би се санација камених зидова фасаде цркве односно чишћење површина камена од наслага: каменца, алги, маховине и цемента методом пјескарења са кварцним пијеском гранулације: 0,1-0,65 мм (или бакреном троском/гранос грит). Овим поступком се истодобно чисте и фуге и спојеви Претходно је потребно је извести зидарске поправке оштећења зида као и замјену оштећених блокова камена са каменом сличне структуре, изглед и боје.Након пјескарења извшило би се фуговање камених површина цементним малтером по цијелој дубини фуге.

Приликом фуговања неопходно је одмах обрисати вишак материјала са површине камена. Како би камене површине дуготрајно изгледале чисте и уредне те једноставно одржаване, након чишћења и фуговања предвиђена је дубинска заштита - импрегнација којом се дугорочно дубински заштићују порозне површине од упијања воде и осталих врста нечистоћа. Што се тиче саме заштите камена, узимајући у обзир да су климатске услове значајни за избор заштитног средства, предложено је да се површина препрска са Изолит ХИДРОФОБ-ом В, једнокомпонентним материјалом који заштићује камен од упијања воде чиме спречава евентуално смрзавање и пуцање камена током зимског периода. Веома битна чињеница је да се приликом рада са Изолит ХИДРОФОБ-ом В не долази до промјене подлоге, тј. задржава природан изглед.
Уз сагласност пројектанта, Извођач радова може изабрати слично средство за заштиту које се данас нуде на тржишту, али која поред заштитне, имају и сљедеће фунције: декоративност, дуготрајност, архаичан (старолики) изглед, добре физичко- механичке карактеристике. Приликом избора заштитног средства морамо пазити да његовим наношењем не промијенимо природни изглед камена.

II фаза - Израда новог кровног покривача цркве и звоника

Постојећи лимени кров цркве и звоника би се демонтирао и након прегледа и евентуалне санације кровне конструкције извршило би се покривање са пластифицираним Ал лимом д= 0,50 са филцом (РАЛ 8019 или сличан по избору пројектанта) уз летвисање крова новим летвама 3/5, као и монтажом хоризонталних и вертикалних плстифицираних Ал олука (РШ=.....; 0,50; РАЛ .....).

III фаза - Санација фасаде звоника

Комплетне фасаде звоника прво је потребно очистит од нечистоћа и евентуално санират неравнине и оштећења цементним малтером , да би се затим приступило наношењу подлоге Церасит ЦТ -16 и акрилне фасаде Церасит ЦТ – 44, у боји по избору пројектанта (могућа је израда акрилне фасаде и од другог произвођача али уз претходну сагласност пројектанта).
Овом фазом предвиђено је да се до првог нивоа (вјенца) звоника изврши облагање каменим плочама цца д=3 цм (Билећки камен или сличан постојећој обради и боји камених површина цркве) висине коша 25 цм са минималном фугом, са израдом вјенца на првом нивоу од камених блокова.

IV фаза - Остали радови

У овој фази предвиђени су слиједећи радови :

- Израда опходне стазе - тротоара око цркве ширине 0,80 м са облагањем постојећег тротоара и улаза у цркву каменим плочама дебљине 3 цм (боје и облика по избору пројектанта) у цементном малтеру;

- Демонтажа и пјескарење постојећих крстова кварцним пијеском, позлата истих и поновна монтажа;
- Чишћење и бојење постојећи прозорских отвора (бојом по избору пројектанта).

Аутори :

- Мр Драгомир Брњош, д.и.г.
- Чедомир Маврак, д.и.г.

ПРЕДМЈЕР И ПРЕДРАЧУН РАДОВА

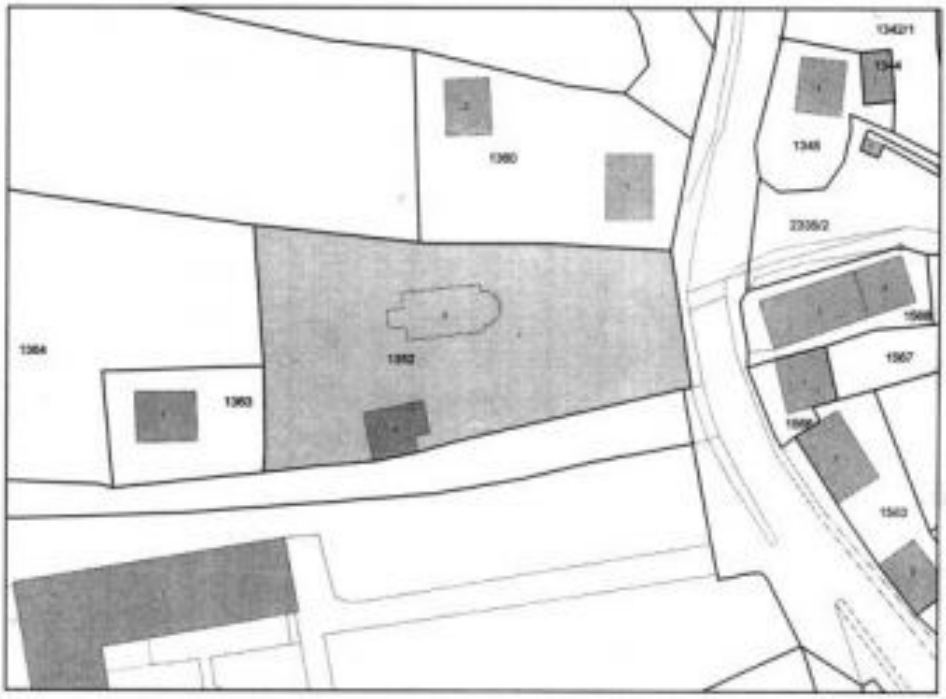
ПРИЛОЗИ

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOMISLAVGRAD
Služba za geodetske poslove, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina

UR.BROJ: _____-1
DATUM: 02.12.2014

Katastarska općina: Tomislavgrad
Broj plana: 15
Nomenklatura lista: D14-3-16
Razmjera plana 1:1000

KOPIJA KATASTARSKOG PLANA - samo za internu upotrebu
Razmjera 1:1000

Naknada za korištenje podataka izmjere i katastra (Službene novine Federacije BiH, broj 59/2014), po tarifnom broju 11.2.1 u iznosu od 11.00 KM

Podaci o nosiocima prava

PL/KKU	Naziv	Adresa	Pravo	Udio
618	SRPSKOPRAVOSLAVNA CRKVENA OPĆINA	TOMISLAVGRAD	Posjednik	1/1

Podaci o parceli

PL/KKU	Parcela	Način korištenja	Naziv	Površina [m2]
618	1362	Dvorište	CRKVENA PORTA	1928
618	1362	Kuća i zgrada	CRKVENA PORTA	177

- **Копија катастарског листа**

- **Сјеверозападна фасада**

- **Сјевероисточна фасада**

- **Јужна фасада**

- **Југозападна фасада**

